

мира и в присъдата издадена на 27 януарий 1302, като на осъден задочно да плати глоба от 5000 малки флорини, да остане за две години в изгнание вън от Тоскана и да бъде изключен от обществените служби. Но тъй като Данте нито се явил, нито платил глобата, една нова присъда от 10 март му наложила изгнание до живот, с заплаха за смърт ако някога попадне в власта на флорентинската Община. Така поетът загубил за винаги любимото си отечество.

Причините за тази присъда /като се остави на страна обвинението в измамничество, за което формулата *publica fama referente* показва, че точните доказателства били заменени с клеветите на противниците/се намират тъкмо в онази смела защита на независимостта на Общината, което е само една заслуга на Данте: затова поетът, убеден в своята невинност и в благородните си намерения, може да отхвърли вината върху непризнателния и злобен народ, който "му станал враг заради добрините, които е сторил за него". Ала ако съвестта можеше да остане гордо спокойна, какво смущение за сърдцето и каква беда за човека! Само поезията, която получи от това нещастие вдъхновение и живот, може да благодари на съдбата. Твърде вероятно е, че по време на издаване присъдата Данте не се бил завърнал още от своето посолство; но дори и да е бил тогава в Флоренция, трябвало е веднага да мисли за бягство, понеже не можел да очаква никаква справедливост, нито пък искал да се подчини на присъдата. Какви са били условията му за живот, какви са били чувствата му подир тази съдбова 1302 година, Данте ни е казал в стихове, които не могат да се четат без да да затрогнат:

*tu lascerai ogni cosa lieta  
più caramente; e questo è quello strale  
che l'arco de lo exilio pria sceltta.  
tu proverai sì come se di sale  
lo pane altrui, e come è duro calle  
lo scendere e l' salir per l'altrui scale*

/ Ти ще оставиш своите любими със мъка, а то е онази стрела, що "изгнание" вече носи име. Ти ще познаеш как чуждий хляб солен е, и как тежко убива по чужди да се качваш стъпала/.

Очевидно тези горчиви спомени се отнасят преди всичко за първите години от скитническия му живот, когато под ударите на скорошното нещастие, с напуцането на семейството си и отечеството, в мъчителното сменяне на надежди и разочарования, на горди намерения и опити за помирение, поетът ходел ~~изгнаник~~ от един град на други, от един двор на други "странник, почти просек, показващ против волята си раната нанесена му от съдбата".

Той не можал да отведе с себе си ~~своята~~ съпругата и децата си, било за да не ги излага на негодите на такъв несигурен живот, било защото Джема Донати, родена в едно от най-могъщите семейства на партията на Черните, ще може по-добре да се грижи в Флоренция за интересите на дома си. Другари ~~на~~ му били Белите, които били заточени заедно с него; необходимостта от обща защита и нуждата отново да си възвърнат отечеството накарала тези най-искрени гвелфи да се облизват с емигрантите гвेलбини: синът на Алигиеровци размишлявал заедно с потомците на Фарината